

Huber Károly

Huber Károly

HEGEDŰ ISKOLÁJA

Az egész mű.	Ára 5 fr. — kr.
<u>1 füzet</u>	" 2 fr. 60 kr.
2 "	" 1 fr. 80 kr.
3 "	" 2 fr. 10 kr.

23307

A kiadók sajátja.

BUDAPEST
RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSA.

ACCOLLES,

Etudes et Préludes.

Violon.

Huber, K.	(Violinschule für den Unterricht des Musik-Conservatoriums zu Pest-Ofen) complett.	5	25
	1. Heft	2	60
	2. "	1	80
	3. "	2	10
Kohne, R.	12 Etudes caractéristiques pour Violon avec accomp. de Piano. Cah. 1.	3	-
Kreutzer, R.	40 Etudes pour le Violon (soigneusement revues et corrigées) Cah. 1. 2.	à 1	-

Piano à 4 mains.

Bertini, H.	25 Etudes musicalés pour le Piano-forte à 4 ms. Op. 97. Cah. 1. 2.	à 1	20
Köhler, Louis.	Op. 141. 100 melodische Uebungsstücke für Pianoforte zu 4 Händen, vom ersten Anfange in stufenweiser Folge mit Fingersatz für den Klavier-Unterricht. Heft 1-13.	à 1	-

Piano à 2 mains.

Adlerstein, J. v.	Clavierschule.	2	-
Bach, J. S.	Six petites préludes pour les Commencans.	-	50
—	Six petites Suites, nommées Suites françaises Nr. 1. 2. 3. 4. 5. 6. à	-	50
Bartalus, St.	Exercices pour les doigts (Fingerübungen).	2	-
—	60 Exercices préparatoires comme introduction à chaque école de piano, particulièrement p. „le maître de Vienne“ de Ch. Czerny. 1	-	-
—	Méthode préliminaire et progressive de Piano.	6	-

Bartalus, St.	Méthode pratique pour le Piano-forte. (Der praktische Klavier-Lehrer) compl.	2	40
	Cah 1-3	à 1	-
Bertini, H.	Op. 100. 25 Etud. faciles composées pour les jeunes Elèves dont les mains ne peuvent encore embrasser l'étendue de l'octave.	1	20
—	Op. 29 u. 32. 48 Etudes ou Introduction à celle de J. B. Cramer Cah. 1. 2.	à 1	20
—	12 petits Morceaux, précédés chacun d'un Prelude Livr. 1. 2.	à -	50
Clementi, M.	Grande Exercice doigtée dans tous les tons majeurs et mineurs.	-	90
—	Préludes et Exercices doigtés dans tous les tons majeurs et mineurs. Liv. I.	1	50
	" II.	1	50
Cramer, J. B.	Etudes. Livr. 1. 2.	à 1	50
Dunkl, J. N.	Clavier Studien. Etudes des Gammes dans tous les tons majeurs et mineurs.	-	50
Herz, Henri.	Collection des Gammes Passages Preludes et petits morceaux.	1	20
Köhler, Louis.	Op. 139. 100 melodische Uebungsstücke vom ersten Anfange in stufenweiser Folge mit Fingersatz für den Klavier-Unterricht complett.	4	-
	Heft 1. 2. 3. 4.	à 1	30
	Zwölf Etuden aus Bertini Op. 97.	3	50
Mosonyi, Mich.	Exercices pour le Piano préparatoires pour l'exécution de la musique hongroise. Cah. 1. 2. 3. 4. à	à 1	-
Schmidt, Alois.	Op. 16. Exercices préparatives servant à aquerir une independance et égalité des doigts possible (Fingerübungen).	-	80
Zimay, L.	Ujjgyakorlatok. (Fingerübungen.)		

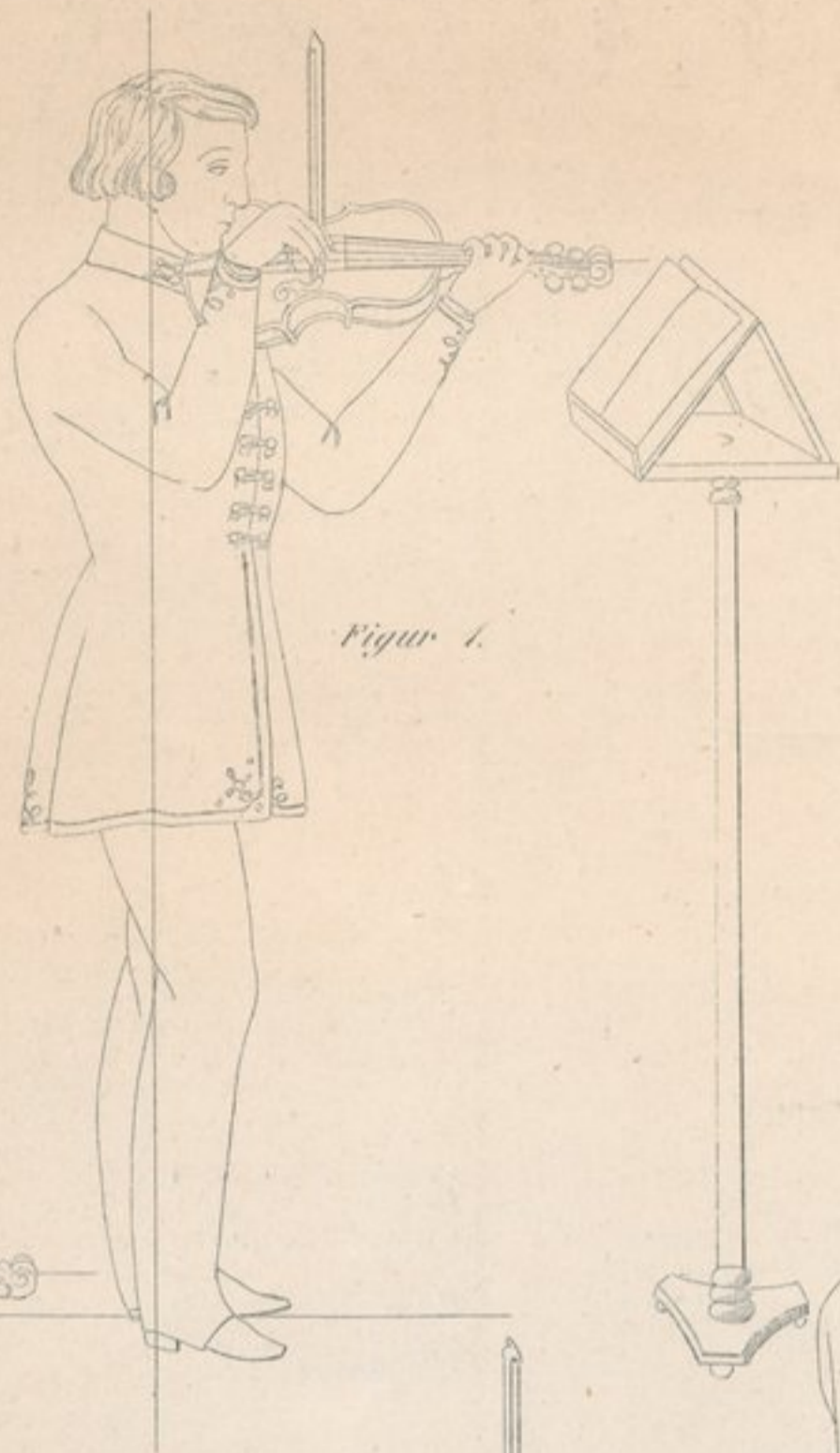
Chant.

Thill, Ferd.	Chorgesangsschule H. 1. 2.	à -	30
---------------------	---------------------------------	-----	----

Propriété des Editeurs.

BUDAPEST CHEZ RÓZSAVÖLGYI & CO
(Kristóftér 4 sz.)

V⁸
Vm. c. 69 (1)

Figur 1.

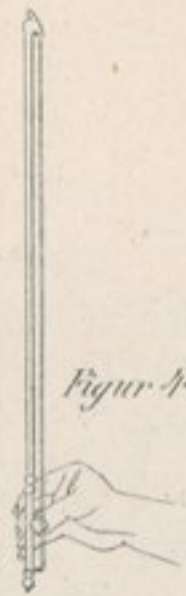
Figur 2.

Figur 3.

Figur 5.

Figur 4.

ELŐJELENTÉS.

A már létező hegedű-iskolák nagy számánál fogva lesznek túlan olyanok, kikemunka kiadását feleslegesnek tartandják; miután azonban minden tanítónak saját tanmódszere van, mellytől kivált ha ezt évek során által sikerdúsan használta, el nem állhat; továbbá miután minden eddig megjelent hegedű-iskolák, mellyek habár hegedülésbeni magasabb kimívelésre okvetetlenül szükségesek, mégis — saját sok évi tapasztalásom szerint is — kezdőknek nem alkalmazhatók, mert ezek mindjárt kezdetben le nem győzhető akadályokra akadnak; úgy szinte, miután tanítványaim nagyobb fele a német nyelvet nem bírja, elhatároztam magamat, ezen „Elméleti-gyakorlati hegedű-iskolát az első elemi oktatás számára” magyar és német nyelven nyomtatásban kiadni.

Ha ezen munkában, mellyet lehetőleg könnyü és felfogható modorban irtam, a tanítványt csak a 4^{ik} fekvésig vezetem, úgy ennek oka abban fekszik, hogy az én iskolám megtanulása után a tanítványt az Allard-és Spohr-féle iskolát játszatom, mellyek véleményem szerint legerészeserűbbek, és mellyeket mindenik, ki a hegedűt kitünően játszani akarja, szükség hogy magáévá tegyen.

Miután én eddigi előadásaimban a pesti zenedében ezen hegedű-iskolát a legkivánatosb sikerrel használtam, kecsegtetem magamat azon reménnyel, hogy ez más hasonló intézetekben, valamint a magán-tanításnál is ugyanazon sikerrel fog használtathatni.

Pesten 1855¹ szeptemberben.

A SZERZO.

VORBERICHT.

Bei der grossen Anzahl der bereits erschienenen *Violinschulen* wird vielleicht so Manchem die Herausgabe dieses Werkes überflüssig erscheinen; doch in Anbetracht dessen, dass jeder Lehrer seine eigene Unterrichtsmethode hat, von welcher er, besonders, wenn er sie durch eine Reihe von Jahren erfolgreich angewendet hat, nicht abweichen kam; ferner, dass alle bisher erschienenen *Violinschulen*, die zwar für die höhere Ausbildung im *Violinspiel* unumgänglich nothwendig sind, doch — auch meiner langjährigen Erfahrung nach — für Anfänger durchaus nicht geeignet sind, da diese dabei gleich Anfangs auf unüberwindliche Hindernisse stossen; wie auch, dass die grössere Hälfte meiner Schüler der deutschen Sprache nicht mächtig sind, haben mich bestimmt, diese „Theoretisch-practische *Violin-Schule* für den ersten Elementar-Unterricht“ in ungarischer und deutscher Sprache im Drucke herauszugeben.

Wenn ich in diesem Werke, welches ich so leicht und fasslich als nur möglich gehalten habe, den Schüler nicht weiter als bis zur 4ten Lage führe, so liegt der Grund darin, dass ich den Zögling nach Beendigung meiner Schule die *Allard*- und *Spohr*-sche Schule spielen lasse, die meines Dafürhaltens die zweckmässigsten sind, und Jedermann, welcher die *Violine* vorzüglich spielen will, sich aneignen muss.

Indem ich mich auch bei meinem bisherigen Unterrichte im Pester *Conservatorium* dieser *Violinschule* mit dem gewünschten Erfolge bediente, schmeichle ich mir mit der Hoffnung, dass sie in andern ähnlichen Anstalten, wie auch beim Privatunterricht mit demselben Erfolge wird benützt werden können.

Pest im September 1855.

DER VERFASSER.

A hegedu egyes reszeirol.

Kérdés: Micsoda részekből áll a hegedű?

Fellet: A következőkből:

1^{szor} A fedél, mellyben két oldalról a hanglyukak (falakban) vannak. 2^{szor} a fenék. 3^{szor} az oldallapok, mellyek a fedelet a fenéssel összekötik. 4^{szor} a nyak. 5^{szor} a nyetv vagy fogantyú. 6^{szor} a csiga. 7^{szor} a 4 forgattyú 8^{szor} a gomb, mellyen 9^{szor} a köteny van megerősítve. 10^{szor} a nyereg vagy hegedűtű, mellyen keresztül huzatnak a kötenyben és a forgattyúkon megerősített húrok. 11^{szor} a hanglécz, zsámoly, lélek, melly a hegedű belsejének jobb oldalán a hegedűtű alatt áll. Végre a gerenda, melly ennek hátulja alatt van: mindkettő arra való hogy a felfeszített húrok által nyomott fedelet támogassák, és a hangszernek erősebb zöngést adjanak.

A nyirettyürol (vonóról) és a gyantáról.

Kérdés: Micsoda részekből áll a nyirettyü?

Fellet: A következőkből:

1^{szor} A rúd. 2^{szor} a fej. 3^{szor} a szőr 4^{szor} a kápa vagy vonókéz. 5^{szor} a csavar, hogy az lennek kellő feszessége adathassék.

Kérdés: Mi a kolofonium?

Fellet: Ez vegytani működés által tisztított gyanta, mellyel a nyirettyü szőre megdörögöltetik, mert ez különben természetes simaságánál fogva nem hozhatná a húrokat rezgésbe.

A zenéről, a kóták neveiről és a hanglépesőről.

Kérdés: Mi a zene?

Fellet: A zene hangösszekötés művészete.

Von den einzelnen Theilen der Violine.

Frage. Aus welchen Theilen ist die Violine zusammengesetzt?

Antwort. Aus folgenden: 1ten Die Decke, in welcher auf beiden Seiten die Schalllöcher (in Form eines f) sich befinden. 2ten Der Boden. 3ten Die Zargen, welche die Decke mit dem Boden verbinden. 4ten Der Hals. 5ten Das Griffbrett. 6ten Die Schnecke. 7ten Die vier Wirbel. 8ten Der Knopf, an welchem 9ten der Saitenhalter befestigt ist. 10ten Der Sattel oder Steg, über welchem die am Saitenhalter und an den Wirbeln befestigten Saiten gezogen werden. 11ten Der Stimmstock, welcher im Innern der Violine auf der rechten Saite unter dem Fusse des Steges steht. Endlich der Bassbalken, welcher sich unter dem linken Fusse desselben befindet; beide dienen dazu, die Decke, welche den Druck der angespannten Saiten erleidet, zu unterstützen, und dem Instrument einen stärkern Klang zu geben.

Von dem Violinbogen und Kolophonium

Frage. Aus welchen Theilen besteht der Violinbogen?

Antwort. Aus folgenden: 1ten Die Stange. 2ten Der Kopf. 3ten Die Haare. 4ten Der Frosch. 5ten Die Schraube, um dem Bogen die richtige Spannung zu geben.

Frage. Was heisst Kolophonium?

Antwort. Ein durch chemische Prozesse gereinigtes Harz, womit das Haar bestrichen wird, weil dasselbe sonst bei seiner natürlichen Glätte die Saiten nicht in Schwingung setzen könnte.

Von der Musik, und den Namen der Noten und von der Tonleiter.

Frage. Was ist Musik?

Antwort. Die Kunst, Töne zu verbinden.

Kérd. Milyen ábrázoltatnak a hangok?

Fel. Jegyek által, mellyek kótáknak vagy hangjegyeknek neveztetnek.

Kérd. Hogyan hívják ezen kótákat?

Fel. C, D, E, F, G, A, H, melly nevek annyiszor ismételtetnek, a hányszor a hangszer hangterjelme ezt kívánja.

Kérd. Képviselet e minden kóta bizonyos hangot?

Fel. Igen, a C, D, E, F, G, A, H, kóták hét, fokoként emelkedő hangot képviseletnek.

Kérd. Mi neveztetik hanglépcsőnek?

Fel. A hét kótának egymásra való következőzése, mellyekhez még egy nyolczadik, az elsőnek ismétlése vagy nyolczada adatik.

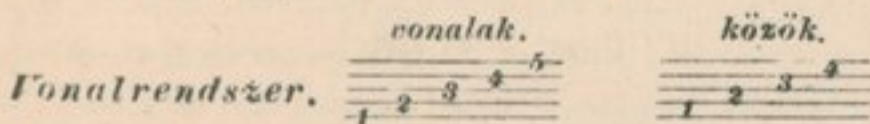
PÉLDAUL.

A vonalrendszerről, hegedükulesről és kótákról.

Kérd. Mi neveztetik vonalrendszernek?

Fel. Öt, párhuzamosan futó vonal összevége, mellyek valamint közeik alól ról felfelé számittatnak.

Kérd. Mire való a vonalrendszer?

Fel. A kóták neveinek megtanulására a szerint, a mint vagy a vonalakon vagy azok között vannak.

Kérd. Túlhágnak e néha a kóták a vonalrendszeren?

Fel. Igen.

Kérd. Mi módon ábrázoltatnak azon kóták, mellyek a vonalrendszert túlhágnak?

Fel. Hozzáított más-kis vonalak által, mellyek szegedonalaknak neveztetnek.

Fr. Wie stellt man die Töne vor?

Ant. Durch Zeichen, welche man Noten nennt.

Fr. Wie heissen diese Noten?

Ant. Sie heissen: C, D, E, F, G, A, H, welche Namen sich so oft wiederholen, als es der Tonumfang des Instruments erfordert.

Fr. Stellt jede Note einen Klang vor?

Ant. Ja, die Noten C, D, E, F, G, A, H, stellen sieben stufenweis aufsteigende Töne vor.

Fr. Was nennt man Tonleiter?

Ant. Die Aufeinanderfolge der sieben Noten, denen man noch eine Achte, die Wiederholung der Octave der ersten beifügt.

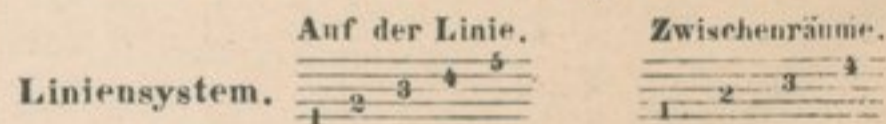
BEISPIEL.

Vom Liniensystem, dem Violinschlüssel und den Noten.

Fr. Was heisst ein Liniensystem?

Ant. Der Verein fünf parallel gleichlaufender Linien, welche so wie ihre Zwischenräume von unten nach oben gezählt werden.

Fr. Wozu dient das Liniensystem?

Ant. Um die Namen der Noten kennen zu lernen, je nach der Stelle, welche sie auf oder zwischen den Linien einnehmen.

Fr. Überschreiten die Noten manchmal das Liniensystem?

Ant. Ja.

Fr. Auf welche Weise werden die Noten, welche das Liniensystem überschreiten, angedeutet?

Ant. Durch beigefügte andere kleine Linien, welche man Hilfslinien nennt.

Kérd: Mit nevezünk kulcsnak?

Felel: A kulcs azon jegy, melly a vonalrendszert elé tétetik.

Kérd: Van a több kulcs?

Felel: Igen, a hegedűzenénél azonban csak a hegedűkulcs használtatik.

Kérd: Mi által ismerhetni meg a hegedűkulcsot?

Felel: A kulcs karikája által, melly a második vonalon létezik, és ezért G-kulcsnak is neveztetik.

Fr. Was nennt man Schlüssel?

Ant. Der Schlüssel ist ein Zeichen, welches dem Liniensystem vorgesetzt wird.

Fr. Gibt es mehrere Schlüssel?

Ant. Ja, für die Violinmusik bedient man sich aber blos des Violinschlüssels.

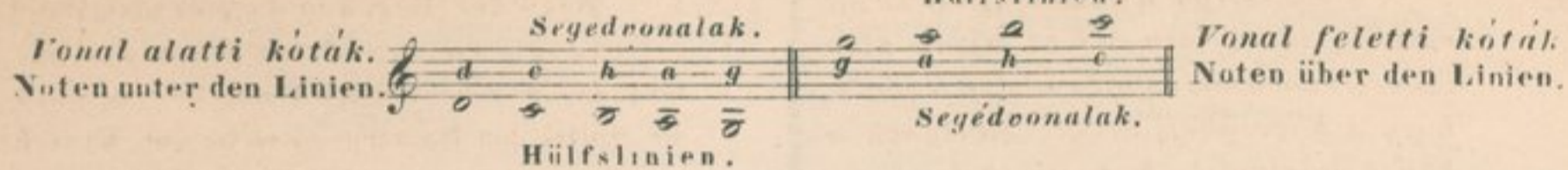
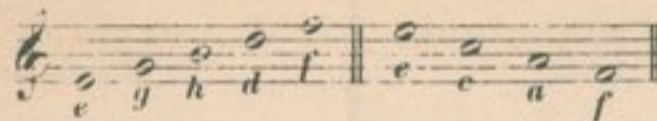
Fr. Wodurch erkennt man die Violinschlüssel?

Ant. Durch den Ring des Schlüssels, welcher sich auf der zweiten Linie befindet, und deshalb auch noch der G-Schlüssel genannt wird.

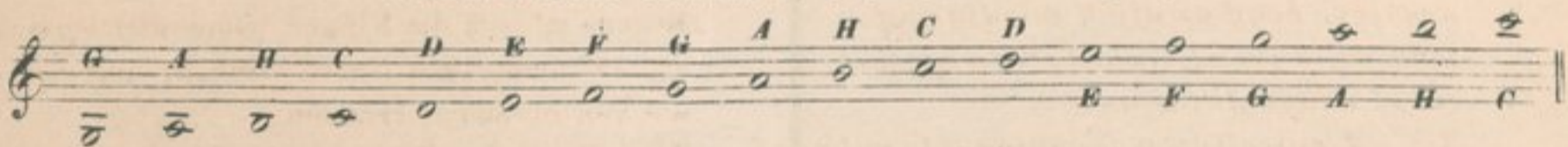
*Hegedű vagy G-kulcs.
Violin oder G-Schlüssel.*

*Vonalon és közte levő kóták.
Noten auf und zwischen den Linien.*

*Minden kóták terjelme az első fekvésben.
Umfang aller Noten in der ersten Lage.*

A testnek és a hegedűnek tartása feletti szabályok.

Kérd: Hogyan kell a testet tartani?

Felel: 1tes Az egész testnek egyenes, szilárd és természetes tartása legyen.

2tes A test nehézsége a bal lábon nyugodjék, a jobb pedig kissé előre és kifelé állíttassék. (lásd I. ábra.)

Regeln über die Haltung des Körpers und der Violine.

Fr. Wie muss die Haltung des Körpers sein?

Ant. 1tes Muss der Körper eine gerade, feste und natürliche Stellung einnehmen.

2tes Lasse man die Schwere des Körpers auf dem linken Fusse ruhen, und stelle den rechten ein wenig vorwärts, nach aussen gekehrt. (Siehe Figur I.)

Kérd. Hogyan kell a hegedut tartani?

Felel. 1st Meg kell a hegedű nyakat a bal kéz hüvelykujjának első, és mutatóujjának harmadik ízével fogni (lásd 5. ábra.) és a könyököt lehetőleg a test közepe elé hajtván, a hegedű a bal vállpéreczre alkalmaztassék. (lásd 1. 2. 3. ábra.)
2st Az állt a hegedű bal oldalára a kötény mellé kell gyöngéden fektetni, s a fejet kevéssé balra hajtani.
3st A bal kéz a vállal egyenlő magasságban tartassék, s a könyök befelé a hegedű közepe alá hajtassék; mi mellett ki kell kerülni, nehogy a könyök a testhez érjen, mert különben a hegedű igen nagyon tesülyedne.

A nyirettyünek, a jobb karnak és a jobb kéznek tartása feletti szabályok.

Kérd. Hogyan kell a nyirettyüt tartani?

Felel. 1st A nyirettyü a gömbölyített kézbe vétetik, (lásd 3. ábra.) és az ujjak első ízével szorosán és olly módon tartatik, hogy a hüvelykujj hegye, mellynek a kápát érinteni kell, az ujjak közepében létezzék. (lásd 4. ábra.)
2st A nyirettyü fel- és lehuzásánál szükség, hogy az ujjak mindig egyformán rajta feküdjenek, és soha egymástól el ne távolittassanak.
3st A nyirettyü a fogantyú felé való kis hajtással tétetik a húrra, es szükség, hogy mind a fel- mind a lehuzásnál a hegedűlábbal mindenkör párhuzamos irányban vitessék.

(lásd 2. ábra.)

Ennek elérésére a nyirettyü felhuzásánál a kar mindinkább meghajlittatik, es ennek zárlata a lassankinti továbbhaladásnál az áll felé kerekítettik; a lehuzásnál a kar és ízülete ismét lassankint előbbi fekrésökbe visszavitetnek.

Fr. Wie hält man die *Violine*?

Ant. 1st Man fasse den Hals der *Violine* zwischen dem ersten Gliede des Daumens und dem dritten des Zeigefingers der linken Hand, (siehe Figur 5.) und bringe, indem man den Ellenbogen möglichst vor die Mitte des Körpers biegt, die *Violine* auf das linke Schlüsselbein. (siehe Fig. 1. 2. 3.)
2st Lege man das Kinn sanft auf die linke Seite der *Violine* neben den Saitenhalter, und neige dabei den Kopf ein wenig links.
3st Halte man die linke Hand in gleicher Höhe mit der Schulter, und biege den Ellenbogen einwärts bis unter die Mitte der *Violine*; vermeide aber ihn an den Körper anzulegen, weil sonst die *Violine* sich zu sehr senken würde. (siehe Fig. 1.)

Regeln über die Haltung des Bogens, des rechten Armes und der Hand.

Fr. Wie hält man den Bogen?

Ant. 1st Wird der Bogen in die gerundete Hand gelegt (siehe Fig. 3.) und mit dem ersten Gelenk der Finger derart festgehalten, dass die Spitze des Daumens, welche den Frosch berühren muss, in der Mitte der Finger sich befindet. (siehe Fig. 4.)
2st Bei dem Hinauf- und Herunterstriche des Bogens müssen die Finger immer gleichmäßig auf demselben liegen bleiben, und sich nie von einander trennen.
3st Wird der Bogen, mit einer kleinen Neigung nach dem Griffbrett auf die Saite gesetzt, und muss sowohl bei dem Hinauf- als Herunterstrich stets in *paralleler* Richtung mit dem Stege geführt werden.

(siehe Fig. 2.)

Um dies zu erreichen, wird bei dem Hinaufstrich des Bogens der Arm nach und nach gebogen, und dabei das Gelenk bei dem allmählichen Fortschritt gegen das Kinn gerundet; bei dem Herunterstrich werden Arm und Gelenk wieder allmählich in ihre erste Lage zurückgeführt.

4tes Szükség, hogy a kar mindenkoren-
gedő hajlékonysággal bírjon; miért is jól
kell vigyázni, hogy a könyök a kézsuklónál
magasabbra ne emeltessek, ez a kar mindig
könnyen, erőltetés nélkül vitessék; azért szük-
sleges a kézsuklót ezen tartásban mindaddig
gyakorolni, míg nem képes az ember minden
mozdítást feszesség nélkül végbe vinni.

5tes A hangnak nyirettyűnyomás általi
erőssége a hüvelyk- és mutatóujj által idézen-
dő elő, de semmi esetre sem a kar vagy kö-
nyök által.

JEGYZET.

Ha valamely tanuló eleinte mulékonyan el is
fáradna, mégis szükséges az adott szabályokat szü-
gurúan megtartani, és a tett figyelmeztetések közül
egyét sem tévesztetni szem elől, miután kellemős és
természetes tartás a hegedűjátsonak első feltétele.
Valamely a tanulónak tartásában eleinte megen-
gedett elhanyagolás későbbben az ő a természettől
nyert tehetségének kifejlését meggátolhatja, és ne-
hezítheti, sőt lehetlenné is teheti a már egyszer fel-
rett rossz szokásokat ismét elmellőzni, vagy egészen
elhagyni.

Kikerülendő még, hogy a gyermekeknek nagy
hegedű és nyirettyű ne adassék, mert ez az oktatást
nehezíti, és a tartásra s nyirettyűritetre nézve rossz
szokásokat idéz elő, miért is a tanító a tanítványt
mindig saját bal oldalára állítsa, hogy őt így job-
ban szemmel tarthassa.

A kóták alakjáról és értékeiről.

Kérd: Mit értünk a kóták értéke alatt?

Fel: Azoknak hosszabb vagy rövidebb idő-
beli kitartását.

Kérd: Van-e a kótáknak értékök kijelenté-
sére különféle alakjuk?

Fel: Igen.

Kérd: Hogy hívjuk ezen kótáalakokat?

Fel: Ezeknek nevei:

4tes Muss der Arm jederzeit eine biegsame
Geschwindigkeit besitzen, deshalb hat man wohl
in Acht zu nehmen, den Ellenbogen nicht höher
als das Handgelenk zu heben und den Arm immer
leicht und ohne Anstrengung zu führen; daher ist
es nöthig, das Gelenk in dieser Haltung so lange
zu üben, bis man jede Bewegung ohne Steifheit
auszuführen im Stande ist.

5tes Ist die Kraft des Tones durch den Bo-
gendruck mittelst des Daumens und des Zei-
gefingers, durchaus aber nicht von dem Arm oder
Ellenbogen herzuleiten.

ANMERKUNG.

Sollte ein Schüler anfänglich auch eine vorüberge-
hende Ermüdung erleiden, so muss er dennoch den gege-
benen Vorschriften streng nachkommen, und keine der
hier gemachten Andeutungen unbeachtet lassen, da eine
anmuthige und natürliche Haltung die erste Bedingung ei-
nes Violinisten ist. Eine in der Haltung dem Schüler
anfänglich gestattete Vernachlässigung kann in der Folge
die Entwicklung seiner ihm von der Natur verliehenen
Anlagen verhindern, und es ihm schwer ja unmöglich ma-
chen, einmal angenommene üble Gewohnheiten wieder zu
beseitigen oder gänzlich abzulegen.

Auch vermeide man den Kindern zu große Violin-
en und Bogen zu geben, da dieses den Unterrichts-
schwert und schlechte Gewohnheiten hinsichtlich der Hal-
tung und Bogenführung herbeiführt, deshalb auch der
Lehrer den Schüler stets zu seiner linken Seite stehen
lasse, um ihn besser beaufsichtigen zu können.

Von der Gestalt und Geltung der Noten.

Fr. Was versteht man unter Geltung der Noten?

Ant. Die längere oder kürzere Dauer derselben
in der Zeit.

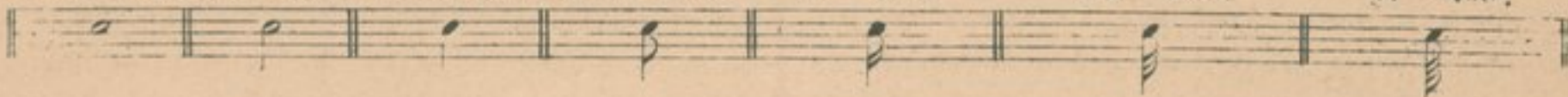
Fr. Haben die Noten nicht verschiedene Gestal-
ten, um ihre Geltung anzuzeigen?

Ant. Ja.

Fr. Wie heissen diese Notenformen?

Ant. Sie heissen:

Kész kóta, félkóta, negyedkóta, nyolczadkóta, tizenhatodikóta, harminczkettő kóta, hatvanegyed kóta
 Ganze Note, Halbe Note, Viertel Note, Achtel Note, 16^{tel} Note, 32^{tel} Note, 64^{tel} Note.

Kérd: Mennyit ér az egész kóta?

Fel: Az egész kóta annyit ér mint 2 fél, vagy 4 negyed, vagy 8 nyolczad; és ezen arány a szerint megy tovább, a mint ezt a kóták nevei kifejezik.

Az egymással összehasonlított kóták alakjának és tartásának ismertetésére szolgáljon a következő táblázat.

Fr. Was gilt die ganze Note?

Ant. Die ganze Note gilt 2 Halbe, oder 4 Viertel, oder 8 Achtel, und so geht das Verhältniss fort, wie es die Namen der Noten ausdrücken.

Um die Gestalt und Dauer der Noten die eine mit der andern verglichen, kennen zu lernen, diene folgende Tabelle:

1 egész kóta

2 fél

egy

4 negyed

egy

8 nyolczad

egy

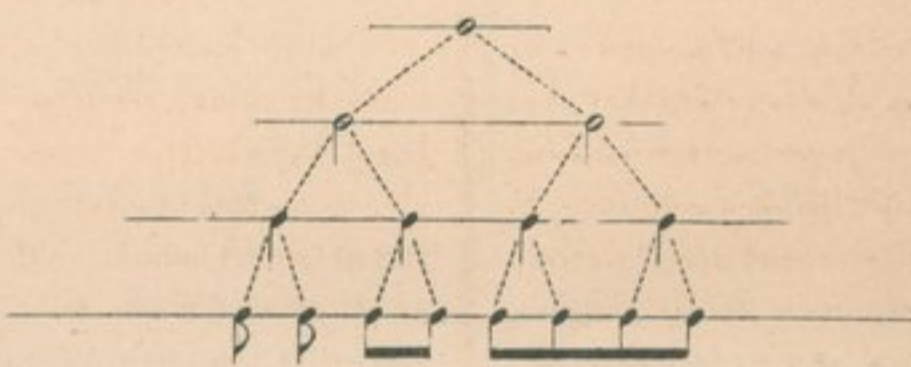
16 tizenhatod

egy

32 harminczkettő

egy

64 hatvanegyed ér.

1 Ganze Note

gilt

2 Halbe

oder

4 Viertel

oder

8 Achtel

oder

16 Sechszentel

oder

32 Zweiunddreissigstel

oder

64 Vierundsechzigstel

A szünjegyekről

Kérd: Micsodák a szünjegyek?

Fel: A szünjegyek (pauszák) szünetet jelentő jegyek, mellyek a hallgatásnak bizonyos ideig való tartását határozzák meg, a nélkül hogy az ütenyt félbeszakítanak.

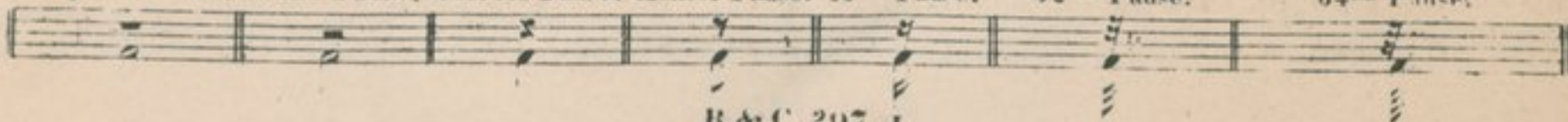
Kérd: Különfélék e a szünjegyek?

Fel: Annyifélék mint a kóták alakjai.

Kérd: Hogyan nevezik a különféle szünjegyeket?

Fel: Ezeknek nevei:

Kész szünjegy, fél szünjegy, negyed nyolczad tizenhatod harminczkettő hatvanegyed szünjegy
 Die ganze Pause, Halbe Pause, Viertel Pause, Achtel Pause, 16^{tel} Pause, 32^{tel} Pause, 64^{tel} Pause.

Von den Pausen.

Fr. Was sind Pausen?

Ant. Pausen sind Ruhezeichen, welche eine gewisse Dauer des Schweigens bestimmen, ohne jedoch den Takt zu unterbrechen.

Fr. Gibt es verschiedene Pausen?

Ant. Eben so viel als Notengestalten.

Fr. Wie heissen die verschiedenen Pausen?

Ant. Sie heissen:

Ha egymásután több üteny alatt számlált kell tartani, akkor ez következő módon jelöltetik

Sollten mehrere Takte nach einander pausirt werden, so bezeichnet man dies auf folgende Weise:

Az ütenyről.

Kérd: Mi az üteny?

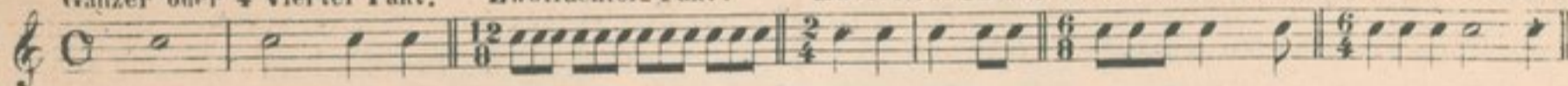
Felel: Az üteny (taktus) felosztása az időnek, és a kóták száma és sebességök fokai által határoztatik meg.

Kérd: Van e több ütenynem?

Felel: Két ütenynem van: a kétrészes, melly két egyenlő részre, és a háromrészes, melly három egyenlő részre felosztik.

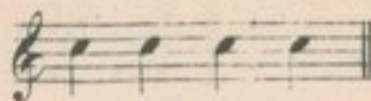
Kétrészes üteny.

Egész vagy négynegyedüteny. Tizenkétnyolczadüteny.
Ganzer oder 4 Viertel Takt. Zwölfachtel-Takt.

Az egész vagy négynegyed-üteny négy negyeddal veretik, Vannak könnyű és nehéz ütenyrészek.

Der ganze oder 4 Viertel Takt wird mit vier Vierteln geschlagen. Es gibt leichte und schwere Takttheile.

könnyű 4 leichter.

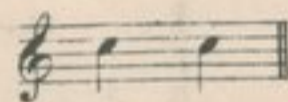
A tizenkétnyolczad-üteny hasonlólag négy negyeddal veretik.

könnyebb 2 leichter   nehézebb 3 schwerer

Nehéz ütenyrész. 1 Schwerer Takttheil

Der zwölfachtel Takt wird gleichfalls mit vier Vierteln geschlagen.

A kétnegyed-üteny két negyeddal.

könnyű 2 leichter

Der zweiviertel Takt mit zwei Vierteln.

A hatnyolczad — valamint a hatnegyed-üteny szintugy két részben veretnek.

Nehéz ütenyrész. 1 Schwerer Takttheil.

Der sechszachtel, so wie der sechs Viertel Takt werden ebenso in zwei Theilen geschlagen.

Három részes üteny.

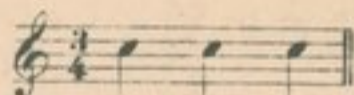
Dreitheiliger Takt.

Háromnegyedüteny. Dreiviertel-Takt.   Háromnyolcadüteny. Dreiachtel-Takt.   Neunachtel-Takt.

A háromnegyed-üteny három negyed-vel veretik.

Der Dreiviertel-Takt wird mit drei Viertel geschlagen.

A $\frac{3}{8}$ - valamint a $\frac{9}{8}$ - üteny szintegy veretik mint a $\frac{3}{4}$ - üteny.

könnyű 3 leichter

Der $\frac{3}{8}$ so wie der $\frac{9}{8}$ Takt werden ebenso wie der $\frac{3}{4}$ Takt geschlagen.

könnyű 2 leichter

Nehéz ütenyrész. 1 Schwerer Takttheil.

Kérd: Mi neveztetik ütenyhúzásnak?

Fr. Was nennt man Taktstrich?

Fel: Azon függőleges húzás a vonalrendszeren, melly az egyes ütenyek elválasztását jeleti.

Ant. Den senkrechten Strich auf dem Liniensystem, der die Trennung der einzelnen Takte bezeichnet.

Ütenyhúzások Taktstriche.

Kérd: Mit jelentenek a zárhúzások?

Fr. Was bezeichnen die Schlußstriche?

Fel: Valamelly zenemű végét.

Ant. Das Ende eines Musikstückes.

Zárhúzások. Schlußstriche.

Kérd: Mit jelentenek az ismétlőjegyek?

Fr. Was bedeuten die Wiederholungszeichen?

Fel: Az ismétlőjegyek azt jelentik, hogy valamelly zeneműnek két ponttal végződő vagy azokkal kezdő része ismételtetik.

Ant. Die Wiederholungszeichen bedeuten, dass der mit zwei Punkten geschlossene oder mit solchen anfangende Theil eines Musikstückes wiederholt wird.

Ismétlőjegy. Wiederholungszeichen.

A nyirettyűnek lehuzása és felhuzása, a következő jegyekkel jelettetik.

Der Herunterstrich und Hinaufstrich des Bogens wird mit folgenden Zeichen bezeichnet:

U - Lehuzás. ^ - Felhuzás.
tira   poussé.

U - Herunterstrich. ^ - Hinaufstrich.
tira.   .pousse.

A harmadokról.

Kérd: Mit jelent a harmad?

Fele: Azt, hogy valamely kóta nem két, hanem három egyenlő kisebb részre osztatik, melly utóbbiakat ugyanazon időben mint ama kettőt, így tehát annyival sebesebben kell játszani.

A harmadok könnyebb ismertetésére ezek fölé vagy alá a „3” számjegy tetetik; p:o:

Ha pedig a harmadok három kótáinak mindegyike két részre osztatik, erednek a hatodok, p:o:

Von den Triolen.

Fr. Was bedeutet eine Triole?

Ant. Dass eine Note anstatt in zwei, in drei gleiche kleinere Noten getheilt wird, welche letztere in derselben Zeit wie jene zwei vorüber sein, und also um so viel schneller gespielt werden müssen

Um die Triolen schnell zu erkennen, wird auch über oder unter diese die Zahl „3” gesetzt. Z. B.

Theilt man aber die drei Noten der *Triolen* jede in zwei Theile, so erhält man die *Sextolen*. Z. B.

*Kérd: Miben különbözik a hatod a harmad-
tól?*

Fele: A hatodnál a nehéz ütenyrész az első, harmadik és ötödik kótára esik, míg a harmadnál csak az első kóta nehéz ütenyrész, p:o:

Fr. Wodurch unterscheidet sich die *Sextole* von der *Triole*?

Ant. Bei der *Sextole* fällt der schwere Takttheil auf die erste, dritte und fünfte Note, während bei der *Triole* nur die erste Note der schwere Takttheil ist. Z. B.

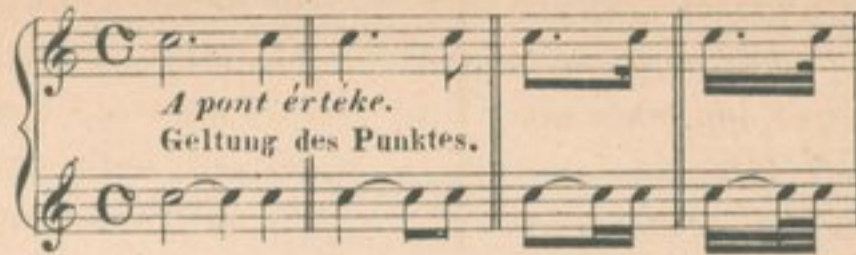
A pontról.

*Kérd: Mit jelent a pont valamely kóta után?
Vet: Hosszabitja ezen kótát értékének fe-
lelet.*

Vom Punkte.

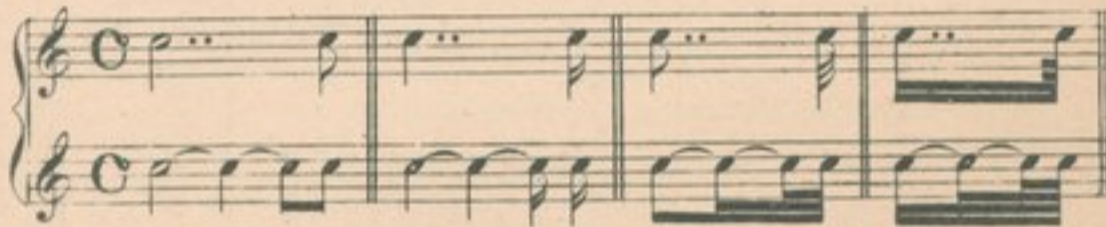
*Fr. Was bedeutet ein Punkt nach der Note?
Ant. Er verlängert diese Note um die Hälfte ih-
rer Geltung.*

Kötés általi kivétel.

Ausführung durch Bindung.

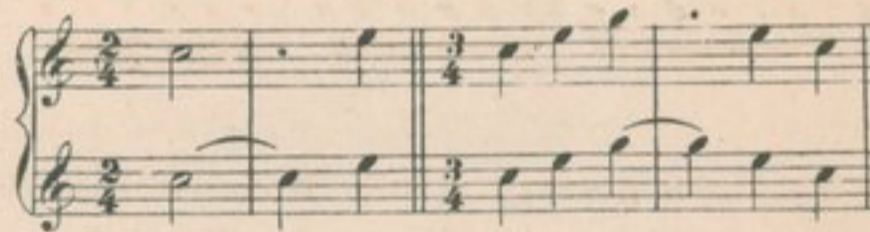
Ha két vagy több pont áll valamely kóta után, akkor mindenkézz előtte állónak felét éri. || *Stehen zwei oder mehrere Punkte nach einer Note, so gilt jeder die Hälfte des Vorhergehenden.*

Ugyanezen arány áll a szünjegy utáni egy vagy több pontnál. || *Bei einem oder mehreren Punkten nach Pausen gilt dasselbe Verhältniss.*

A pont ugyanazon értékkel a következő ütembe is állíthatatik. || *Der Punkt kann auch mit derselben Geltung in den folgenden Takt zu stehen kommen.*

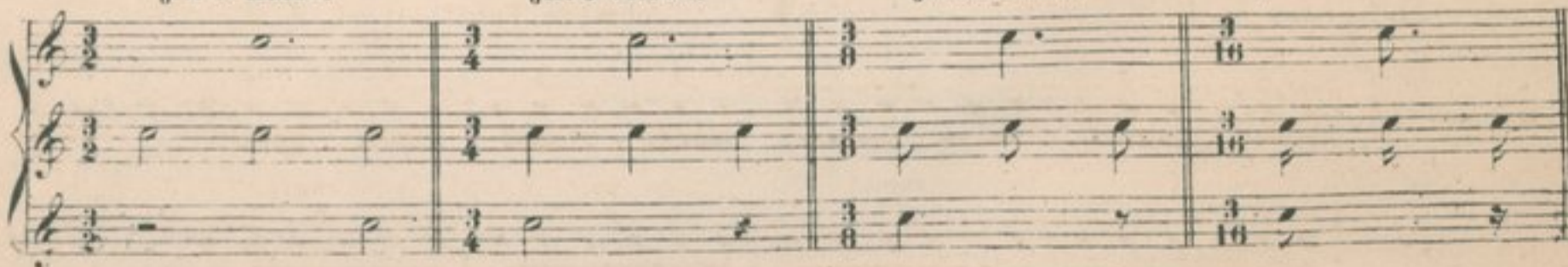

*A pontozott egész kóta
3 felet ér.
Die punktirte ganze Note
gilt 3 Halbe.*

*A pontozott fél
3 negyedét ér.
Die punktirte Halbe
gilt 3 Viertel.*

*A pontozott negyed
3 nyolczadot ér.
Die punktirte Viertel
gilt 3 Achtel.*

*A pontozott nyolczad
3 tizenhatodot ér.
Die punktirte Achtel
gilt 3 Sechzehntel.*

A zeneszetben szokasos olasz muzsazavak jegyzete.

<i>Adagio</i>	igen lassan .	<i>Larghetto</i>	kevésse vontatra .
<i>Andante</i>	lassan .	<i>Lo stesso tempo</i>	ugyanazon idömerékben .
<i>Andantino</i>	lassacska .	<i>Lugubre</i>	búsongva .
<i>Amabile</i>	kedvesen .	<i>Maestoso</i>	fényességgel .
<i>Amoroso</i>	gyöngéden .	<i>Marcato</i>	nyomatékkal .
<i>Affettuoso</i>	szencvedéigesen .	<i>Moderato</i>	mérséketre .
<i>Animato</i>	lelkesen .	<i>Molto</i>	igen, nagyon .
<i>Agitato</i>	élenken .	<i>Non tanto</i>	ne annyira .
<i>Attacca</i>	kezd azonnal .	<i>Non troppo</i>	ne túlzottan .
<i>Brillante</i>	csillogva .	<i>Pastorale</i>	pásztori módon .
<i>Ben marcato</i>	jól kiemelve .	<i>Patetico</i>	emelkedettséggel .
<i>Calando</i>	elfogyva .	<i>Più stretto</i>	sebesebben .
<i>Cantabile</i>	daltóra .	<i>Presto</i>	sebesen, bátran .
<i>Con espressione</i>	kifejezéssel .	<i>Prestissimo</i>	igen sebesen, viharosan .
<i>Comodo</i>	kényelmesen .	<i>Quasi</i>	mintegy .
<i>Con brio</i>	tüzesen .	<i>Risolto</i>	határozottan .
<i>Con moto</i>	megindulással .	<i>Scherzando</i>	tréfálódzva, enyeltve .
<i>Con anima</i>	lélekkel .	<i>Segue</i>	ugy folytatva .
<i>Con spirito</i>	szellemmel .	<i>Senza replica</i>	ismétlés nélkül .
<i>Con grazia</i>	kellemmel .	<i>Simile</i>	hasonlag .
<i>Con gusto</i>	ízléssel .	<i>Sopra una corda</i>	egy húron .
<i>Con delicatezza</i>	gyöngédséggel .	<i>Sordino</i>	tompító .
<i>Con allegrezza</i>	vidámsággal .	<i>Sostenuto</i>	feltartóztatva .
<i>Con fuoco</i>	tüzzel .	<i>Staccato</i>	patlogtatva .
<i>Con forza</i>	erővel .	<i>Tempo rubato</i>	önkenyes ütemmódosítás .
<i>Doloroso</i>	fájdalmasan .	<i>Tempo di menuetto</i>	menuetti idény .
<i>Dolce</i>	lágyan .	<i>Tempo di marcia</i>	induló idény .
<i>Deciso</i>	határozottan .	<i>Tempo giusto</i>	helyes idény .
<i>Furioso</i>	indulatosan .		(sem igen sebesen sem igen lassan .
<i>Grave</i>	súlyosan .	<i>Un poco (vivace)</i>	kevésbé élenken .
<i>Grazioso</i>	kellemesen .	<i>Vibrato</i>	rezketően .
<i>Innocente</i>	igénytelenül .	<i>Vivace, vivo</i>	élenken, tüzesen .
<i>Largo</i>	vontatra .	<i>Volti subito</i>	hamar fordíts .
<i>Lento</i>	halkal .		

Olasz muszavak.Megrövidítve.Jelentesök.

<i>Forte</i>	<i>f</i>	<i>erösen.</i>
<i>Fortissimo</i>	<i>ff</i>	<i>igen erősen.</i>
<i>Sempre forte</i>	<i>semp. f.</i>	<i>mindig erősen.</i>
<i>Mezzo forte</i>	<i>mf</i>	<i>félig erősen.</i>
<i>Forte piano</i>	<i>fp</i>	<i>erösen, de mindjárt gyöngén.</i>
<i>A mezza voce</i>	<i>m.v.</i>	<i>félhangon.</i>
<i>Poco forte</i>	<i>pf</i>	<i>kevésbé erősen.</i>
<i>Sforzato</i>	<i>sf</i>	<i>rogtan erősen.</i>
<i>Rinforzando</i>	<i>rf</i>	<i>kevésbé erősítve.</i>
<i>Crescendo</i>	<i>crese.</i> $\lll$	<i>mindig erősebben.</i>
<i>Decrescendo</i>	<i>decese.</i> $\ggg$	<i>mindig gyöngébben.</i>
<i>Diminuendo</i>	<i>dim.</i>	<i>kisebbitve.</i>
<i>Smorzando</i>	<i>smorz.</i>	<i>elaludva, eloltna.</i>
<i>Morendo</i>	<i>morend.</i>	<i>elhalva.</i>
<i>Piano</i>	<i>p</i>	<i>gyöngén.</i>
<i>Pianissimo</i>	<i>pp</i>	<i>igen gyöngén.</i>
<i>Perdendosi</i>	<i>perdend.</i>	<i>elvészve.</i>
<i>Legato</i>	<i>leg.</i>	<i>egybekötve, simitva.</i>
<i>Portamento</i>	<i>portam.</i>	<i>vitelve.</i>
<i>Ritardando</i>	<i>ritard.</i>	<i>conakodva, tartóztatva.</i>
<i>Rallentando</i>	<i>rallent.</i>	<i>engedve.</i>
<i>Ritornato</i>	<i>rit.</i>	<i>visszatérve.</i>
<i>Accelerando</i>	<i>accel.</i>	<i>gyorsítva.</i>
<i>Stringendo</i>	<i>string.</i>	<i>sürgötte.</i>
<i>A tempo egy</i>	<i>Tempo 1ma.</i>	<i>első idény.</i>
<i>Espressivo</i>	<i>espress.</i>	<i>kifejezéssel.</i>
<i>Leggiero</i>	<i>legg.</i>	<i>könnyen.</i>
<i>Ad libitum</i>	<i>ad lib.</i>	<i>tetszés szerint.</i>
<i>A piacere</i>	<i>a piac.</i>	<i>a mint tetszik.</i>
<i>Solo</i>		<i>magány, egyedül.</i>
<i>Col arco</i>	<i>arco.</i>	<i>nyirettgyűnel.</i>
<i>Pizzicato</i>	<i>pizz.</i>	<i>a húrt ujjal csipve.</i>
<i>Ottare</i>	<i>8va</i>	<i>nyolcadban.</i>

VERZEICHNISS

der in der Musik gebräuchlichen italienischen Kunstwörter.

<i>Adagio</i>	Langsam.	<i>Larghetto</i>	Weniger langsam.
<i>Andante</i>	Gehend.	<i>L'istesso tempo</i>	In demselben Zeitmass.
<i>Andantino</i>	Etwas schneller als das <i>Andante</i> .	<i>Lugubre</i>	Düster.
<i>Amabile</i>	Lieblich.	<i>Maesto</i>	Majestätisch.
<i>Amoroso</i>	Zärtlich.	<i>Marcato</i>	Scharf betont.
<i>Affettuoso</i>	Leidenschaftlich.	<i>Moderato</i>	Mässig schnell.
<i>Animato</i>	Beseelt, belebt.	<i>Molto</i>	Viel, sehr.
<i>Agitato</i>	Belebt.	<i>Non tanto</i>	Nicht so viel.
<i>Attacca</i>	Schnell anfangen.	<i>Non troppo</i>	Nicht zu viel.
<i>Brillante</i>	Glänzend.	<i>Pastorale</i>	Ländlich.
<i>Ben marcato</i>	Sehr hervorgehoben.	<i>Patetico</i>	Feyerlich.
<i>Calando</i>	Beruhigend.	<i>Più stretto</i>	Noch schneller.
<i>Cantabile</i>	Singend, Gesangvoll.	<i>Presto</i>	Schnell beseelt, kühn.
<i>Con espressione</i>	Mit Ausdruck.	<i>Prestissimo</i>	Sehr schnell, stürmisch.
<i>Comodo</i>	Bequem.	<i>Quasi</i>	Beinahe, fast.
<i>Con brio</i>	Feurig.	<i>Risoluto</i>	Entschlossen.
<i>Con moto</i>	Mit Bewegung.	<i>Scherzando</i>	Scherzend.
<i>Con anima</i>	Mit Seele.	<i>Seque</i>	Ähnlich fortfahrend.
<i>Con spirito</i>	Mit Geist.	<i>Senza replica</i>	Ohne Wiederholung.
<i>Con grazia</i>	Mit Anmuth.	<i>Simile</i>	Auf ähnliche Weise.
<i>Con gusto</i>	Mit Geschmack.	<i>Sopra una corda</i>	Auf einer Saite.
<i>Con delicatezza</i>	Mit Zierlichkeit.	<i>Sordino</i>	Dämpfer.
<i>Con allegrezza</i>	Mit Freude, Munterkeit.	<i>Sostenuto</i>	Aufhaltend.
<i>Con fuoco</i>	Mit Feuer.	<i>Staccato</i>	Kurz abgestossen.
<i>Con forza</i>	Mit Kraft.	<i>Tempo rubato</i>	Willkürliche Taktverschiebung.
<i>Doloroso</i>	Leidend.	<i>Tempo di menuetto</i>	Zeitmass einer <i>Menuette</i> .
<i>Dolce</i>	Saft.	<i>Tempo di marcia</i>	Nach Bewegung eines Marsches.
<i>Deciso</i>	Bestimmt.	<i>Tempo giusto</i>	Das rechte Zeitmass, weder zu langsam noch zu schnell.
<i>Furioso</i>	Wild.	<i>Un poco (ciace)</i>	Ein wenig (schnell).
<i>Grave</i>	Schwer. (Die langsamste aller Bewegungen.)	<i>Vibrato</i>	Behend.
<i>Grazioso</i>	Anmuthig.	<i>Vivace, vivo</i>	Feurig, lebhaft.
<i>Innocente</i>	Anspruchlos.	<i>Volti subito</i>	Schnell umwenden.
<i>Largo</i>	Breit, streng.		
<i>Lenta</i>	Langsam.		

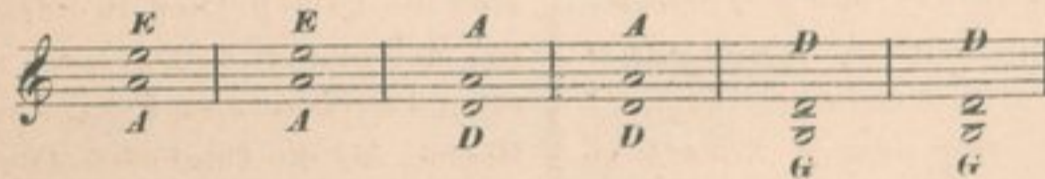
<u>Italienische Kunstwörter.</u>	<u>Abkürzung.</u>	<u>Bedeutung.</u>
<i>Forte</i>	<i>f</i>	Stark.
<i>Fortissimo</i>	<i>ff</i>	Sehr stark.
<i>Sempre forte</i>	<i>semp. f</i>	Immer stark.
<i>Mezzo forte</i>	<i>mf</i>	Halb stark.
<i>Forte piano</i>	<i>fp</i>	Stark, doch gleichwieder schwach.
<i>A mezza voce</i>	<i>m.v.</i>	Mit halber Stimme.
<i>Poco forte</i>	<i>pf</i>	Mässig stark.
<i>Sforzato</i>	<i>sf</i>	Plötzlich stark.
<i>Rinforzando</i>	<i>rf</i>	Mässig verstärkt.
<i>Crescendo</i>	<i>crese.</i> $\text{—}=\text{—}$	Immer stärker.
<i>Decrescendo</i>	<i>decrese.</i> $\text{—}=\text{—}$	Immer schwächer.
<i>Diminuendo</i>	<i>dim.</i>	Abnehmend.
<i>Smorzando</i>	<i>smorz.</i>	Verlöschend.
<i>Morendo</i>	<i>morend.</i>	Absterbend.
<i>Piano</i>	<i>p</i>	Schwach, leise.
<i>Pianissimo</i>	<i>pp</i>	Sehr schwach, sehr leise.
<i>Perdendosi</i>	<i>perdend.</i>	Verschwindend.
<i>Legato</i>	<i>leg.</i>	Gebunden.
<i>Portamento</i>	<i>portam.</i>	Getragen.
<i>Ritardando</i>	<i>ritard.</i>	Zurückhaltend.
<i>Rallentando</i>	<i>rallent.</i>	
<i>Ritenuto</i>	<i>rit.</i>	
<i>Accelerando</i>	<i>accel.</i>	Beschleunigend.
<i>Stringendo</i>	<i>string.</i>	Dringend.
<i>A tempo</i>	<i>Tempo 1ma</i>	Erste Bewegung.
<i>Espressivo</i>	<i>espress.</i>	Ausdrucksvoll.
<i>Leggiero</i>	<i>legg.</i>	Leicht.
<i>Ad libitum</i>	<i>ad lib.</i>	Nach Belieben.
<i>A piacere</i>	<i>a piac.</i>	Nach Gefallen.
<i>Solo</i>		Allein.
<i>Có l' arco</i>	<i>arco.</i>	Mit dem Bogen.
<i>Pizzicato</i>	<i>pizz.</i>	Die Saite mit dem Finger gekneipt.
<i>Ottave</i>	<i>8va</i>	In der Oktave.

A hegedu hangolása.

A hegedu üres húrjai tiszta emelkedő ötödekben hangoltatnak.

A hegedű tiszta hangolását a tanuló csak tiszta ötödek szorgalmas hallgatása által tanulhatja meg; miért is szükséges a következő példát a tanító jelenlétében igen gyakran ismételni.

Előkészítő gyakorlatok

az üres húrokon való nyirettyűhúzásra.

1 nyirettyűt lassan, egyformán és függőlegesen kell a húron fel- és lehúzni; a G-húron egyáltalában vízirányosan kell tartani, és a nyirettyű rudját kissé a hegedű nyelve felé hajtani.

Stimmung der Violine.

Die leeren Saiten der *Violine* werden in reinen aufsteigenden *Quinten* gestimmt.

Das reine Stimmen der *Violine* kann der Schüler nur durch sorgfältiges Anhören reiner *Quinten* erlernen; daher er folgendes Beispiel im Beisein des Lehrers sehr oft zu wiederholen hat.

Vorbereitende Übungen

für den Bogenstrich auf den leeren Saiten

Der Bogen ist langsam, gleichförmig und senkrecht auf der Saite auf und ab zu führen; muss auf der G Saite durchaus wagrecht gehalten und die Stange ein wenig nach dem Griffbrett geneigt werden.

Fekvése a G-húron. Lage auf der G-Saite.

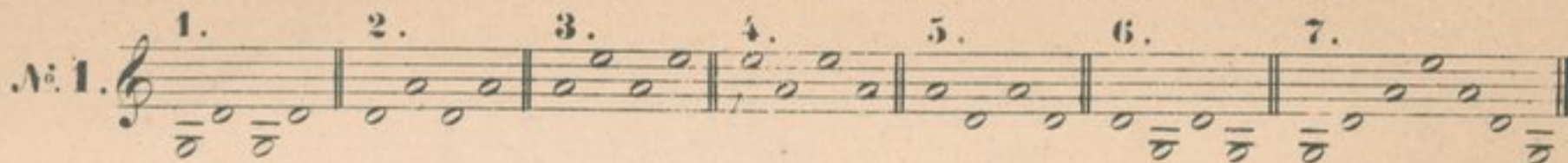
Fekvése a D-húron. Lage auf der D-Saite.

Fekvése az A-húron. Lage auf der A-Saite.

Fekvése az E-húron. Lage auf der E-Saite.

A következő gyakorlatnál a nyirettyű minden kóta végével kissé megállítatik, hogy azt felemelés nélkül az egyik húrról a másikra azonnal átvinni lehessen.

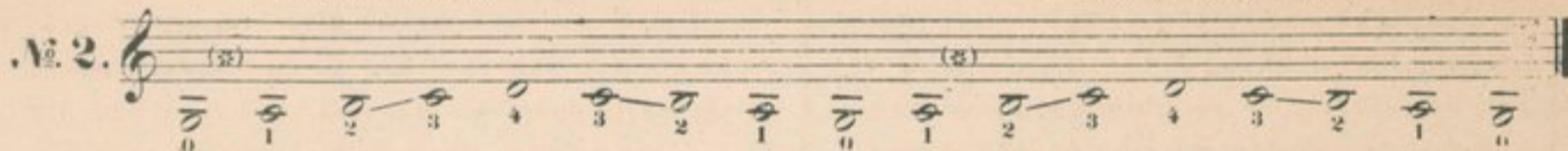
Bei folgender Übung wird der Bogen am Schlusse einer jeden Note etwas angehalten, um ihn, ohne aufzuheben von der einen Saite auf die andere scharf wenden zu können.

GYAKORLATOK a négy húron.

Hogy a tanuló figyelme mindinkább az ujjaknak egymás mellé való tételére fordítsassék a következő gyakorlatban a félhangok / jeggyel jelettetnek meg; úgy szinte a már egyszer feltett ujjak mindaddig hagyatassanak meg a húron, míg nem a következő hangok azoknak felemelését kívánják.

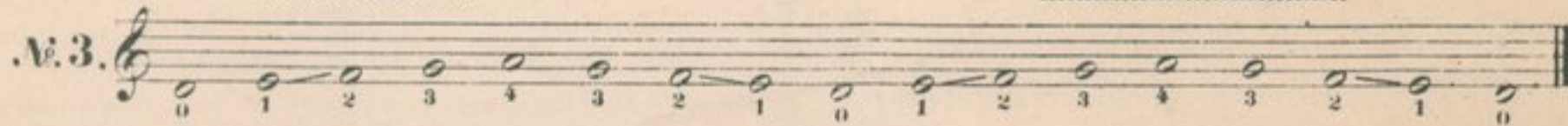
GYAKORLAT a G-húron.

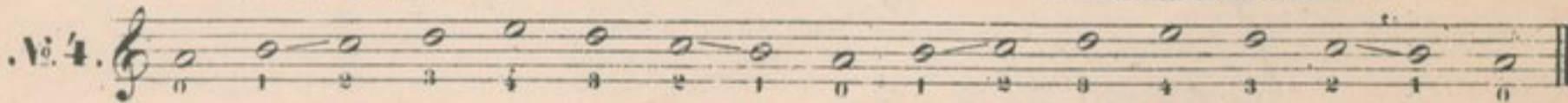
A nulla (0) az üres hűrt jelenti.

Die Null bedeutet die leere Saite.

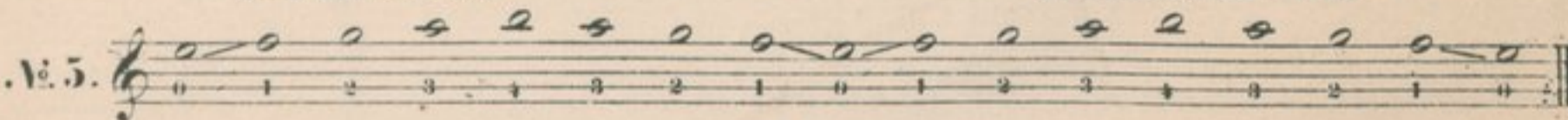
GYAKORLAT a D-húron.

GYAKORLAT az A-húron.

GYAKORLAT az E-húron.

A hegedűjátéknál a bal kéznek csak azon ujjai számítottanak, melyek a hegedűnyelvre való feltérésre használtanak, s azért nevezik a mutatónjút elsőnek stb.

(*) Man zählt beim Violinspieler nur diejenigen Finger der linken Hand, welche zum Aufsetzen auf das Griffbrett gebraucht werden, und bezeichnet daher den Zeigefinger als den ersten, u. s. w.

Fokkonkinti
következés mind a négy húr.

Stufenweise. Folge
auf allen vier Saiten

N. 6.

4te húr, 4te Saite, 3te húr, 3te Saite, 2de húr, 2te Saite, 1te húr, 1te Saite.

2de húr, 2te Saite, 3te húr, 3te Saite, 4te húr, 4te Saite.

A térközökről.

Von den Intervallen.

Kérd: Mi neveztetik térköznek?

Fr. Was heisst Intervall?

Felel: Térköznek neveztetik távolsága egy hangnak a másiktól. Ha például C mint legmélyebb vagy első hangnak vétetik; úgy a hét tepesőzethől következő térközök erednek.

Ant. Die Entfernung von einem Ton zum andern nennt man Intervall (Stufe). Nimmt man z. B. das C als den tiefsten oder ersten Ton an, so entstehen aus den sieben Stufen folgende Intervalle:

Másod. Secunde,	Harmad. Terz.	Negyed. Quart.	Ötöd. Quinte,	Hatod. Sexte,	Heted. Septe,	Nyolczad. Octave,
--------------------	------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	----------------------

TÉRKÖZÖK
feletti gyakorlatok.

ÜBUNGEN
über die Intervalle.

Minden kótára a nyirettyü egész hosszúságában erősen és lassu ütenyben használandó.

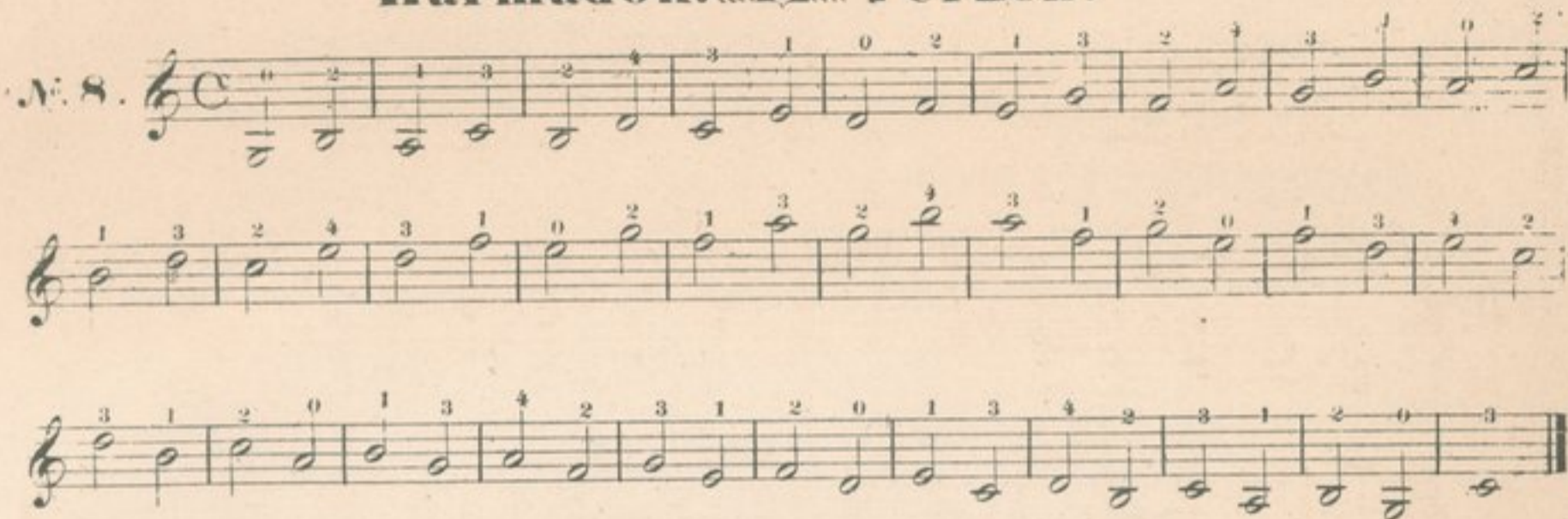
Für jede Note ist die ganze Bogenlänge kräftig und in langsamem Zeitmaasse zu gebrauchen.

Másodok.

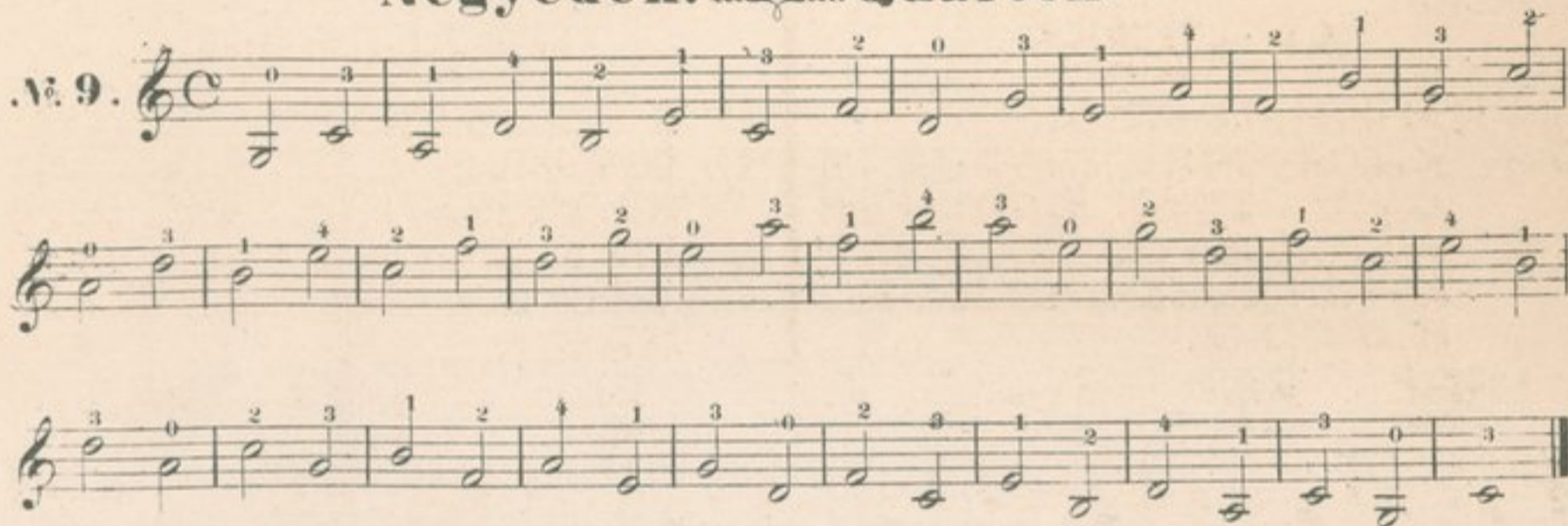
Secunden.

N. 7.

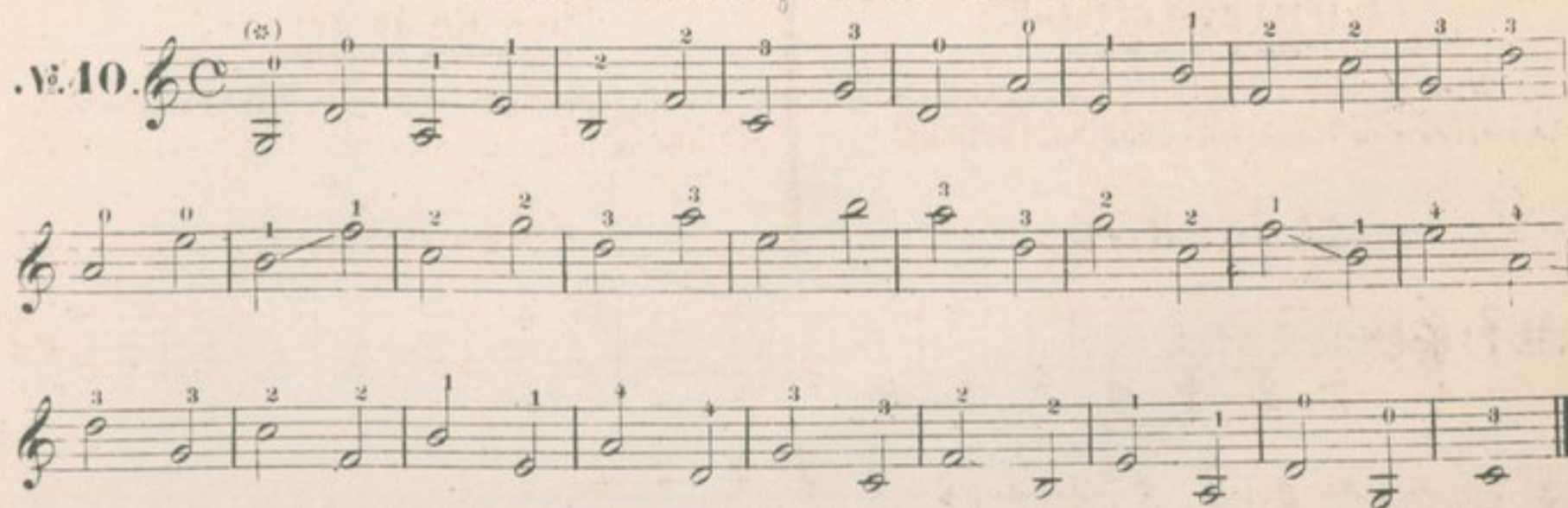
Harmadok. .... Terzen.

N. 8.

Negyedek. .... Quarten.

N. 9.

Ötödek. .... Quinten.

N. 10.

^{*)} A fízta ötödnél az ujj egyformán tétetik a húrra, a kisebbítettnek, melly $\swarrow$ -vel jelettetik, a felme-
-süet az ujj félhanggal visszahúzatik: a lemenésnél
ugyanannyival előre tolatik.

^(*) Bei den reinen Quinten wird der Finger gleichmässig
auf die Saiten gesetzt; bei den verminderten, welche mit
 $\swarrow$ bezeichnet sind, beim Aufsteigen um einen halben Ton zu
rückgezogen, beim Absteigen um eben so viel vorgerückt.

Hatodik. Sexten.

N. 11

Hetedek. Septen.

N. 12

Nyolczadok. Octaven.

N. 13

HANGLÉPCSŐ
valamennyi térköz ugrásaiban.

TONLEITER
in Sprüngen sämtlicher Intervallen.

N. 14

^(*) Ezen C a negyedik ujjal kinyújtva vetetik, a net-
köt azonban, hogy a kez fekeset elhagyja, vagy az
ujjak a hegedunyleterol felemeltetnének.

^(*) Dieses C wird mit dem 4ten Finger ausgedehnt ge-
griffen, ohne jedoch die Hand aus der Lage zu bringen,
oder die Finger von dem Griffbrett aufzuheben.

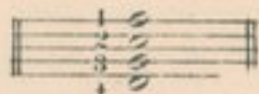

Ügy az ember a bal kéz teljes tartá-
sát meggyőződjék, és ez erre szoktatas-
sék, felette szükséges a következő gyakor-
latot a tanuló által mindaddig játszani, míg
nem a kezét, a nélkül hogy erre figyelmez-
tetnek, helyesen tartja.

Az ujjak mind egyszerre az itt levő kó-
takra tétessenek, és mindig az egyik a másik
után emeltessék.

Um sich von der richtigen Haltung der lin-
ken Hand zu überzeugen, und sie an diese zu ge-
wöhnen, ist es höchst nothwendig, den Schüler
folgende Übung so lange spielen zu lassen, bis
er die Hand, ohne daran erinnert zu werden, rich-
tig hält.

Die Finger müssen alle zugleich auf folgen-
de Noten aufgesetzt, und einer nach dem andern
immer aufgehoben werden.

N. 15.

1 st húr. 1 ^{re} Saite.	2 ^{dk} húr. 2 ^{te} Saite.	3 ^{dk} húr. 3 ^{te} Saite.	4 ^{dk} húr. 4 ^{te} Saite.	3 ^{dk} húr. 3 ^{te} Saite.	2 ^{dk} húr. 2 ^{te} Saite.	1 st húr. 1 ^{re} Saite.
--	--	--	--	--	--	--

Mielőtt a tanuló a következő gyakor-
latok játszását elkezdene, hadt mondja el
előbb az ütenyemet, a kóták értékét, és az
üteny felosztását.

GYAKORLATOK egész és félkótákkal.

Az egész és félkótáknál mindig a nyi-
rettyü egész hosszúsága használendő.

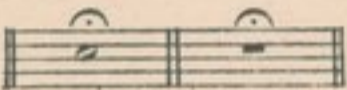
Bevor der Schüler die folgenden Übungen zu
spielen anfängt, lasse man ihn die Taktart, den
Werth der Noten und die Eintheilung des Taktes
hersagen.

ÜBUNGEN mit ganzen und halben Noten.

Bei den ganzen und halben Noten muss immer
die ganze Bogenlänge gebraucht werden.

N. 16.

Andante.

A megállás. Der Halt.

*A megállás valamely kótán vagy szün-
jelen levő nyugpont, és azt jelenti, hogy ezen
kóta vagy szünjel közönséges értékénél vala-
mivel hosszabbra terjesztessék ki.*

Der Halt ist ein auf einer Note oder Pause
befindlicher Ruhepunkt, und zeigt an, dass die
Note oder Pause etwas länger als wie ihr ge-
wöhnlicher Werth gehalten werden soll.

Andante.

N. 17.

The first system of music consists of two staves. The upper staff contains a sequence of notes with fingerings: 0, 1, 2, 4, 1, 3, 0, 2, 1. The lower staff features a continuous eighth-note accompaniment with various accidentals and slurs.

Moderato.

N. 18.

The second system, titled 'Moderato' and 'N. 18', also consists of two staves. The upper staff has a complex melodic line with many fingerings (e.g., 2, 3, 4, 4, 3, 2, 0, 3, 2, 1, 4, 3, 3, 2). The lower staff provides a rhythmic accompaniment with frequent chords and slurs.

NEGYEDKÓTÁRKBAN
való gyakorlat.

ÜBUNGEN
in Viertelnoten.

Minden kótát a nyirettyü egész hosszával és a kézesuklónak oda ütődésével kell játszani.

Jede Note muss mit der ganzen Bogenlänge und mit dem Handgelenk anstossend gespielt werden.

Moderato.

N. 19.

Andantino.

N. 20.

The musical score is written for guitar and consists of eight systems, each with a right-hand staff and a left-hand staff. The right-hand part is characterized by a continuous, intricate pattern of sixteenth notes, often beamed in groups of four. The left-hand part features chords and single notes, with numerous fingering numbers (0, 1, 2, 3, 4) placed above the notes to indicate finger placement. The notation is dense and detailed, typical of a technical exercise or a complex piece of music.

*Ha több kóta felett ezen — kötjel áll,
akkor ezen kótok, a meddig csak a kötjel
terjed, mind egy nyirettyühözössal játszat
nak.*

**Két-ket kötött negyedkótákban
való gyakorlat.**

A nyirettyű egész hosszával.

Wenn über mehrere Noten das Bindungs-
Zeichen — steht, so werden diese Noten, so
weit das Zeichen reicht, auf einen Bogenstrich
gespielt.

**Übung in zwei und zwei gebundenen
Viertelnoten.**

Mit ganzer Bogenlänge.

Moderato.

N.º 21.

Az ujjak fekvése
a húrokon.
A nyirettyü egész hosszával.

Campagnoli.

Lage der Finger
auf den Saiten.
Mit ganzer Bogenlänge.

Campagnoli.

No. 22.

G-húrón való gyakorlat. Übung auf der G Saite.

N. 23.

D-húrón való gyakorlat. Übung auf der D Saite.

N. 24.

A-húrón való gyakorlat. Übung auf der A Saite.

N. 25.

E-húron való gyakorlat. Übung auf der E Saite.

№. 26.

GYAKORLAT
fél- és negyedkötákban.

ÜBUNG
in halben und Viertelnoten.

No. 27.

First system of musical notation. Treble staff: 0 1 2 3 2 0 1 0 1 2 0 1 2 3 1 2 0. Bass staff: *f* *p*

Second system of musical notation. Treble staff: 1 2 3 1 2 0 1 3 2 1 0 4 0 1 0 3 0 1 0 4 0 1 0 3 0 1 0. Bass staff: *f*

Third system of musical notation. Treble staff: 0 1 2 0 1 2 3 1 0 2 1 3 3 2 4 3 1 2 2 4 2 3. Bass staff: *f* *p* *f* *p*

Fourth system of musical notation. Treble staff: 4 2 4 2 1 2 4 0 4 0 3 0 3 0 3 4 3 2 1 0 1. Bass staff: *f* *p* *f* *p*

Fifth system of musical notation. Treble staff: 2 1 0 2 1 0 4 3 2 1 0 1 3 2 1 0 1 2 3 2 1 0. Bass staff: *f*

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with guitar fret numbers written above the notes: 4, 3, 2, 1, 2, 3, 2, 1, 0, 1, 2, 0, 3, 3, 3, 2, 1, 3, 2, 1, 0, 2, 1, 0. The lower staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and contains a bass line with chords and single notes.

The second system of musical notation consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with guitar fret numbers written above the notes: 3, 2, 1, 0, 2, 1, 4, 2, 3, 0, 3, 0, 4, 0, 4, 0, 3, 0, 3, 1, 3, 0, 3, 0, 3, 1, 3, 1. The lower staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and contains a bass line with chords and single notes.

The third system of musical notation consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with guitar fret numbers written above the notes: 2, 0, 3, 1, 4, 3, 2, 3, 1, 4, 0, 2, 1, 2. The lower staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and contains a bass line with chords and single notes. Dynamic markings *p* and *f* are present in the lower staff.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with guitar fret numbers written above the notes: 1, 0, 1, 0, 2, 0, 3, 0, 2, 0, 3, 0, 2, 0, 3, 0, 2, 0, 3, 1, 3. The lower staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and contains a bass line with chords and single notes. Dynamic markings *f* and *p* are present in the lower staff.

The fifth system of musical notation consists of two staves. The upper staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melodic line with guitar fret numbers written above the notes: 0, 3, 1, 3, 0, 3, 2, 3, 2, 3. The lower staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#) and contains a bass line with chords and single notes. Dynamic markings *p* and *f* are present in the lower staff.

Nyolczadkötakban való gyakorlat.

*A nyirettyü közepével - A és B közötti
hosszarával - játszandó. Ugy szinte választassék
el elevenen minden kóta a kézcsukló által.*

Übung in Achtelnoten.

Mit der Mitte des Bogens, von A bis B be-
zeichneten Länge zu spielen. Auch trenne man
jede Note lebhaft durch das Handgelenk.

A — B

Nr. 28.

Ugyanazon gyakorlat
változtatott nyirettyühuzással.

Dieselbe Übung
mit verändertem Bogenstriche.

1.

2.

Az eddigi összes
gyakorlatok ismétlésére.

Für die Wiederholung
sämtlicher vorhergehender Übungen.

Andantino.

N. 29.

The image displays a page of musical notation, numbered 36 in the top left corner. The page contains six systems of music, each consisting of two staves. The notation is written in a style typical of 19th-century piano music. The first system begins with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The music features a variety of note values, including eighth and sixteenth notes, often grouped with slurs. There are several rests throughout the piece. A dynamic marking of *f* (forte) is present in the second system. The notation includes various accidentals, such as sharps and naturals. The piece concludes with a double bar line at the end of the sixth system.

ETUDE.
No. 30.
Thema.

Var. 1.

Var. 2.

Var. 3.

Var. 4.

The first system of Var. 4 consists of two staves. The treble staff begins with a common time signature (C) and contains a sequence of eighth notes, some beamed together, and a few quarter notes. The bass staff contains a similar rhythmic pattern with eighth notes and quarter notes, some beamed together.

The second system continues the piece. The treble staff features a triplet of eighth notes followed by a quarter note and a half note. The bass staff continues with eighth notes and quarter notes, some beamed together.

The third system shows further development. The treble staff has a series of eighth notes beamed together. The bass staff continues with eighth notes and quarter notes, some beamed together.

Var. 5.

The first system of Var. 5 is marked *Martelé*. It consists of two staves. The treble staff has a common time signature (C) and contains a series of eighth notes, some beamed together. The bass staff contains a series of quarter notes, some beamed together.

The second system continues the *Martelé* texture. The treble staff has a series of eighth notes, some beamed together. The bass staff contains a series of quarter notes, some beamed together.

Var. 6.

The first system of Var. 6 consists of two staves. The treble staff has a common time signature (C) and contains a series of eighth notes, some beamed together. The bass staff contains a series of eighth notes, some beamed together.

The first system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of eighth-note runs, often grouped with slurs. The lower staff is in bass clef and provides a harmonic accompaniment with similar rhythmic patterns.

The second system continues the musical piece with similar complex rhythmic patterns in both the treble and bass staves.

Var. 7.

Var. 7. This variation is marked with a 'c' time signature. The upper staff features a more melodic line with slurs, while the lower staff continues with a rhythmic accompaniment.

The third system shows a continuation of the piece, with the treble staff featuring slurs and the bass staff providing a steady accompaniment.

Var. 8.

Var. 8. This variation is also marked with a 'c' time signature. The upper staff has a rhythmic pattern with slurs, and the lower staff has a simpler accompaniment with some rests.

The fourth system concludes the piece with similar rhythmic patterns in both staves.

Var. 9.

The first system of Variation 9 consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth-note patterns and slurs. The lower staff is in bass clef and provides a rhythmic accompaniment with chords and eighth notes.

The second system continues the piece with similar melodic and accompanimental patterns. The upper staff features more complex melodic runs, while the lower staff maintains a steady accompaniment.

The third system concludes the first variation. The upper staff ends with a melodic flourish, and the lower staff provides a final accompanimental cadence.

Var. 10.

The first system of Variation 10 begins with a new melodic theme in the upper staff, supported by a consistent accompaniment in the lower staff.

The second system of Variation 10 shows the continuation of the melodic and accompanimental lines.

The third system of Variation 10 concludes the second variation with a final melodic phrase and accompaniment.

12 első résznek vége

R. & C. 2071.

Ende des ersten Theiles.

